

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazai József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

A Közép-Duna hidja.

Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus. Közel harmincz évig vajudtak a Közép-Duna körüli vidék összes érdekcsoportjai és a várva-várt hid helyett, mely hivatva volna az ország egy nagy keleti részét a nyugati részszel összekötni, egy torzszülött készülő napvilágot látni. — Harmincz évi sysifusi munka után, ezen közgazdasági eszmének herosai epigonokká törpültek és csak most kezdik belátni, mennyire meddő volt minden erőlködésük, mennyire hiábavaló szelmalmi küzdelmük és csak most lesz világossá, hogy az eszme nagysága, hazafiassága és életrevalósága miként törpült el bizonyos intéző körök indolentiája mellett. Csak most tűnik fel, hogy a fakardok és nádbuzogányok minő gyengék voltak a Don Quixoti harcban. Úgy látszik, hogy az óriási hid pillérjei, melyek hivatva voltak egy nagy országrész közgazdasági jövőjét biztosítani, hosszú időre, évtizedekre eltűntek. Azon remények, melyek a Közép-Duna körüli vidékeken a nagy közönséget egy szebb jövőre biztatták, egy leheletre, az örök feledékenység legmélyebb rétegeibe önkénytelenül eltemették magukat, hogy onnan egyhamar a felszínre ne kerülhessenek. Az egész intézmény mielőtt született, a Dunába fult, és a kérlelhetlen hullámok összecsapnak felette. — Finis rei, gloria dei!

A Közép-Duna jobb parti vidéke régtől fogva érezte annak hiányát, hogy ősterményeit egyáltalán nem tudja értékesíteni. A helyi szükséglet, gyárak és más fogyasztási piacok hiányában nem képes felhalmozódott terményeit kellően elhelyezni. Mind ezekhez hozzájárult a nép elszegényedése, mely maga után vonja a részletes és általános elköltözést, a kivándorlást. Hogy többet ne említsek, Báltaszékből több mint

négyszáz munkás dolgozik jelenleg Németországban. Mindezen közgazdasági mizeriákon túl tettek az elemi csapások, a szőlők pusztulása, olyannyira, hogy a vidéken alig van gazda, a ki a saját erejéből képes lesz rokonstruálni szőlőit, alig végez az egyik ellenséggel, nyomban meg kell küzdenie a másikkal. Philoxera, peronospora, lisztharmat, cserebogár, kukac és a kártékony szőlőellenségek számtalanjai a legbátrabbat is elcsüggesztik. Ámde a létért való küzdelem nagy luszájában, a szükség, a nyomor úgy az egyest, mint a nagy társadalmat találékonyra teszük. — A Közép-Duna körüli vidék jobbpárti lakossága belátván, hogy az áthidalás ügyét ő maga gyenge dülőre vinni, és hogy annak létesítését bevárni nem tudja, egy másik eszméhez folyamodott, a mely ugyan nem pótolja a hidat, de — faute de mieux — oly szerepet fog játszani mint körülbelül a pótkávé a valódi kávé mellett. A nemzetközi kereskedelmet, az általános közgazdasági igényeket távolról sem fogja kielégíteni, de jó részben megvalósítja azon rég óhajtott kívánságot, hogy Tolna es Baranya megyék ősterményeit olcsó áron a Dunáig szállíthassák, onnan pedig, a még olcsóbb vízi uton felfelé is, lefelé is értékesíthessék, másrészt pedig a hajószállítással a Közép-Dunát Fumével és a tengerparti vidékkel közelebbi kapcsolatba hozzák. A terv a következő: A vasut, mely jelenleg Báltaszéken reked, onnan az országuton át, a legelőn keresztül, a hol semmiféle terepnehézséggel nem találkozunk, a bátai holt Dunáig vezetessék, mely távolság mindössze 6—7 kilométer. Bátán, a holt Dunaág kikötésén, a hajóknak lehetővé tétetik, hogy az ott építendő indóház torkáig eljuthassanak. Itt azután nemcsak átrakodó állomás, hanem személyszállító hajóállomás is létesítenék,

mely lehetővé teszi, hogy a hajózási idény alatt, a személy közlekedés is a Közép-Duna körül gyorsan és akadálytalanul megtörténhessenek. — Igaz, hogy mindez nem helyettesítheti azon közlekedési utat, mely egy állandó hid felállításával létesülne, de tekintettel a fent említett égető közgazdasági szükségletekre, ha sokat nem is, de valamit mindenesetre lendíteni fog. Képes lesz a szentet a szásvári, mányoki és váraljai bányákból a hajózási idény alatt olcsón és gyorsan a fogyasztási piacokra közvetíteni. Képes lesz a temérdek sok kőbányákból a köveket a Duna balpartjára jutányosan elszállítani. Képes lesz a személyforgalmat az év legnagyobb részében naponta biztosítani és végre képes lesz ezer meg ezer munkást itthon tartani a végből, hogy a nyerterményeket a föld gyomrából felszabadítsák. Mindez természetesen távolról sem pótolja azon várt reményeket, melyek harmincz éven át egy boldogító eszme megvalósulásához fűződtek és Baja városának és a nagy környezetnek kereskedelmi fellendülésére hatni épenséggel nem fog. De ki tehet erről, ezen vidék ép úgy rajongott a közös célért, az áthidalás eszméjéért, mint Baja város és környezetének hazafias lakossága, azonban ígéretekkel, folytonos üres phrazisokkal egész országrészeket, nagy vidékeket fenntartani nem lehet. Ezekből kifolyólag jelentem, hogy Bata nagyközség képviselő testülete f. hó 4-én gyűlést tartott, a melyben a fentebb ismertetett vasúti tervet nagy lelkesedéssel, közfelkiállással, még nagy anyagi áldozatok árán is elfogadta. A maga kebeléből rögtön egy öttagú bizottságot választott, mely bizottságot felhatalmazta, hogy ezen fontos közgazdasági kérdésben gyorsan és hathatósan járjon el. Lépjén minél hamarabb a szénbányák igazgatóságaival, a

TÁRCZA.

Nem ült el a vihar egészen . . .

Nem ült el a vihar egészen
Haragja rácsap még, tudom:
Még fölriaszt a sors szeszélye,
Kaczagva gyöttrő gondomon!

Már egyik szárnya meglegyintett
Jelét adván, hogy itt van ő!
Hogy zúgva-törve, vést szülvé
Reám zúdul majd a — jövő!

Csak törjön hát ki és feszítse
Meggattanásig izmomat!
Törjön reám orozca, gyúván
Mint végső, égő kárhozat!

Böszült dühében azt kiáltta,
Hogy szétszaggatja szívemet!
S ha összezúzott, — új kinoknak
Itaborgó tengerébe vet! . . .

Küldjön veszeljt, minőt nem őrít még
E vénült földön emberész!
S ha holtra kúszott, — gúnyolódva
Kiáltta el: „ez még kevés!”

„Százszor leverlek . . . százszor cledsz!
Mentő halálod kérheted:
Gyötörni vágylak, meg nem éred
Hamar megváltó végedet!”

Gyötörj, halmozz csapást csapásra
Bevár, sors, edzett két karom!
Kifoszthatsz! sújts le újra, — százszor,
E harcot végigharcolom!

S habár — amit te száznak adsz meg,
Az áldást tőlem elveszed:
Gyötörj! kiállom! van jogod rá:
Megtadtad a — szerelmemet!

Láng A. József.

A Piccadilly Szónója.

Irtó: Bodrogi Lajos.

(Folytatás.)

A Piccadilly forrongó lömegéből valami esodás sejtés vezet az Oxford-Street sáros homályosságába, meglátja az éhenhalót és a meggyalázott hajadonnak förtelmes keresetével fűszeres bort vásárol, hogy ajkai közé szorítva, megmentsé életét annak, aki majdan neki halhatatlanságot szerez.

Igy találkoztak és lettek elválaszthatatlanok. Az ifju Aladin a hitnek és a valódi életnek büvös lámpájával bevilágított a leány sejtelmes lelkének sötétségébe és elragadtatva szemlélte a szegény gyermeket, aki ott ült mellette valamelyik homályos utca sarokkővén, ahová a Piccadilly fertőző fényéből menekültek. „Ártatlan kék szemét reám szegezve, órákig ült mellettem — írja — és szelíd orozája ragyogott a boldogságtól, amint rám figyelt. És eecori — teszi hozzá borzalommal — ez a gyermek, anélkül, hogy tudta volna, a poklokban járt!”

A regenerálás nagy munkáját valami véletlen — vagy talán a misztikus végzet szakította meg. A szegény kis Tamásnak minden áron pénz kellett szereznie, hogy ne a leányunk kelljen. Egy vidéki ismerőséhez indult tehát — és jökevű csevegés közt vett búcsút kis barátinjától a Piccadillybe szögellő egyik utca sarkán. Megbeszéltek, hogy ugyane helyen öt-hat nap múlva újra találkoznak majd. Quincey vissza is tért hatodnap — de Annácskát nem találta többé.

Nem is talált rá többé sohasem, eltűnt örökre. Talán az új fény nagyon is durva erővel világította meg a szomorú leánya lelkének sötétségét és a London-Bridge alatt elrohant szilaj Themsében akarta felkeresni a már most bizonyosnak látott igaz világot. Vagy talán valamelyik kórház ágyán feküdt kiterítve — tisztán és förtelmesen — megváltva és meggyalázva? Ki tudná azt ma már megmondani?

Quincey sokáig kereste és sohasem felejtette el. Már öreg ember volt; kiálta már a kemény földi lét minden gyötrelmeit, akaraterje, önbizalma már-már megsemmisült a szörnyű méregnek, az ópiumnak lelket megőrítő hatalma alatt; az ópiumevőnek szörnyű kínjait és rettenetes örömeit már rég megírta önéletrajzában, a *Confessions of an English opium Eater*-ben (Egy angol ópiumevő vallomása) és a *Suspiria de profundis*-ben; 1845-ben már megjelentek tündöklő tollal írt töredékei az ópium réme ellen való küzdelemről; irodalmi, politikai, társadalmi tanulmányai, amelyeket az ópiumtól el nem homályosított pillanataiban lázszókkal írt papírra, hogy magának és nyolcz gyermekének elegendő kenyeret szerezzen, már mind napvilágot láttak; de azért életének első megváltó tettét nem felejtette el soha. Még mindig kész volt leborulni a rejtelmes leány előtt, hogy megváltó irtalmat esdekeljen

magyar folyam és tengerhajózási társulattal, valamint a magas kormányfővel érintkezésbe, hogy ezen termékeny talajra elvetett mag minél előbb gyümölcsöt érleljen.

Bátaszék, 1900. augusztus hó 6.

Dr. Boszkovitz Mór.

Helybeli és vidéki hírek.

A magyarországi kereszténység kilencszázados emléknapjának megülése. *Császká György* kalocsai érsek Úr Ö Nagyméltósága a magyarországi kereszténység kilencszázados emléknapjának megülést főegyházmegyéje, tehát Baja város részére is a következőkben állapította meg: I. A székesegyházi és minden plébániai és szerzetesi templomban augusztus 14-től kezdve augusztus 20-ig bezárólag a magyarok Nagyasszonyának tiszteletére délutánonként a szokott időben ünnepélyes litánia tartandó. 2. Augusztus 14-én este az angyalí údvőzlet után félórán keresztül a harangok hirdessék a következő nap nagy ünnepét. 3. Nagyboldogasszony napján nevezett templomokban a szokottnál ünnepélyesebb isteni tisztelet tartassék, melyre az összes helyi hatóságok eleve is meghivandók lesznek. 4. A szent misével kapcsolatos ünnepi szent beszéd utaljon a fent-érintett szempontokra (a körlevél az ünnep indokaikat tárgyalja) s ne mulasztssa el a hála felkeltését s a vallási és hazafias eseményekre való felbuzdítást.

Öfelsége a király születésének 70. évfordulója alkalmából derék zenekedvelőink az e hó 18-án d. e. 9 órákor kezdődő misén *Derlik* vegyes ének-és zenekarra írt C miséjét fogják előadni. Betétül *Matskássy Sándorné* úrnő fog egy „Oh salutaris hostia” kezdetű szép egyházi dalt és *Melles Károly* úr egy „Ave Mariat” énekelni.

Nyugalomba vonult ezredes. A hivatalos közlöny szerint *Tesléry* János ezredes a 4-ik honvéd huszár ezred parancsnokát saját kérelmére nyugalomba helyezték, mely alkalomból Ő Felsője a katonai érdemkereszttel kitüntette és helyébe *Borovicsényi* Gyula alezredes, cs. és királyi kamarást ugyanezen ezred parancsnokává kinevezte.

Eljegyzés. *Lówy* Ferenc, a *Lówy M. L. és fia* szabadkai tekintélyes kereskedő cég birtalja ma tartja kézfogóját *Reich* Ignác helybeli nagykereskedőnek bájos és műveltekü leányával *Judith* úrhölgygel, a „Bajai Jótékonykezelt Leánygye-sület” elnökével.

Eljegyzés. *Dr. Fischhof* Zsigmond, a helybeli ügyvédi kar rokonszenves, fiatal tagja, tart. honvéd hadnagy ma vált jegyet *Maller* Sándor duanapataji kereskedő leányával *Iren* úrhölgygel.

Lökerti mulatság. *A bajai czéllövész társulat* Ő felsége 70-ik születésnapja alkalmából folyó hó 19-én és 20-án *Szent István* napján díjlövészet, díjtekvés, tombola és táncszal egybekötött mulatságot rendez.

tőle az emberek önzése által rá mért szenvedésekért.

Végre, késő agkorában, mikor már majdnem teljesen legyőzte a denevérszármu szörnyeteget, az ópiumot (1808-tól 1829-ig naponként itta laudanum alakjában és naponként több ezer csepp ilyen laudanumot!) apothoézisszerű emléket emelt a leánynak. Az ópium borzasztó pusz-tításokat vitt véghez gyöngé, erőten testében. Nem volt többé beszámítható akarata. Emlékezete eltompult, itélőképessége kialudt, még csak esodálatos fantáziája volt eleven. És ez a legfurább dolgokat művelte vele. Ha ebédhez hívta egyik barátja, bizonyan elmaradt és nagy ügyvel-bajjal valahol a város végén találtak csak fel, amint czéltalan esavargások között látományait papírra vetette. Száz meg száz papirdarabbal volt tömve minden ruhája, lakásaiban formálisan *havazott* a sok félig, egyharmadában teleirt papiros. Megecszt, hogy őt lakása is volt egyszerre. Ha egyik szobáját *telehavazta*, a város másik végén bérelt új lakást — a régit meg elfelejtette. Akárhányszor előfordult, hogy, ha egyáltalán sikerült megfogni vendégnek (mert barátai szerették az ártalmatlan, szelíd és csodálatos elmésen beszélgetni tudó emberkét), alsónadrágban és a fején hálósipkával jelent meg. Egyszerűen elfelejtette, hogy nem öltözködött még fel.

És ebből a darabokra tört lélekből, akár egy kialsó vulkán utolsó vonaglása, egyszerre hatalmas lángszlop tört ki, amely fényével bevilágította egész életét és az apothoézis örök ragyogásával borította be ennek a fájdalmas életnek legszebb emlékeit. A rómaiak, írja *Sóhajtások a mélységből* című könyvében, istennőnek tisztelik Levantát, aki az újszülöttnak lelkebe oltja az emberi méltóságot. Ez a Levana neveli most is az

Katonai gyakorlatok. Mozgalmas képet nyújtottak e héten városunk utcáin. Ekkor vonultak be a tartalékosok az ősi nagy gyakorlatokra. E hó 26-áig nálunk végzik a gyakorlatokat, 27-én pedig Szabadkára indulnak, honnét jövő hó 10-én érkeznek vissza.

Egyházmegyei hírek. Morvay Imre Bezdánból Bajára, Kilbertus Mihály Gararól Bezdánba, Gárzsi Lajos Kernyárol Garára, Rausch Mihály Rigiczáról Kernyára kápláni minőségben áthelyeztettek. Dr. Schinner Lajos Rigiczára káplánnak küldetett. Az ujmisések közül: Kákonyi Ferenc Dautovára, Takács Gáspár Szt.-Istvánnra és Petres János Katymárra káplánoknak küldettek.

Országúti kerékpárverseny. A helybeli biczik-listák folyó hó 26-án országúti kerékpárversenyt rendeznek az alföldi transversalis műton, a követező programmal: *I. 2000 méteres megnyitő-verseny.* 3 nevezővel megtartatik. Indulás a 2-es kilométerjelzőnél. I. díj. Arany érem. II. díj. Ezüst érem. III. díj. Bronz érem. *II. 22 kilométeres főverseny.* 5 nevezővel megtartatik. Utirány: Baja—Sükösd és vissza, fordulás a 11-es kilométerjelzőnél. Indulás a cziponttól. I. díj. Arany érem és tiszteletdíj. II. díj. Ezüst érem. III. díj. Bronz érem. *III. Juniorok-versenye.* 1500 méter. 16. éven aluliak számára. 3 nevezővel megtartatik. I. díj. Ezüst érem. II. díj. Bronz érem. *IV. 5000 méteres record-verseny.* 3 nevezővel megtartatik. Indulás a 5-ös kilométerjelzőnél. I. díj. Arany érem. II. díj. Ezüst érem. III. díj. Bronz érem. *V. Lassú-verseny 50 méter.* 3 nevezővel megtartatik. Győztes a ki utolsónak érkezik be. I. díj. Ezüst érem. II. díj. Bronz érem. Harmadik díj csak akkor adatik ki, ha legalább 5 versenyző indul. Nevezések elfogadtatnak napenként délután 1/2-2-től 3-ig a Nemzeti kávéházban a rendező bizottságnak bármelyik jelenlő tagjánál. Nevezési díj egy versenyre 2 korona, minden további versenyre 1 korona. Nevezési zárlat augusztus hó 20-án délután 3 órákor. A verseny napja augusztus hó 26-ika, kezdete d. u. 4 órákor. Czipont a vásártérnen a járásbíró-sági épület mellett. Belépti-díj: Ülőhely 20 kr. Állóhely 10 kr. *A rendező bizottság.*

Családi viszály áldozata. *Zsivánovits* János helybeli hentes, kit apósa *Taub* József f. hó 23-án felhevült állapotban baltával fejbe sújtott, sebeibe belehalt. A járásbírószág a holttestet felboncoltatta.

Házasság. *Sembergy* Géza, bács-almási kir. járásbírószági betétszerkesztő múlt héten vezette oltárhoz *Trubschaw* Lujza úrhölgyet.

Nagy gabonatüz. A szabadkai kir. törvény-székhez feljelentés érkezett. Pinter Péter géptüzelő és Gusztan Adolf gépész bajai lakosok ellen gondatlanságból tűzvész okozása miatt. A tűz Stern Vilmos bajai lakosnak báh-monostori tanýáján volt. 134 kereszt zab, 210 kereszt buza, 300 kereszt rozs, nagy mennyiségű szalma, polyva és egy cséplőgép, mindössze 7000 korona értékben lett a tűz áldozata. A kár biztosítás utján megtérül. A tűz akként keletkezett, hogy a gépezelők a keményen levő drótkaplopi nem eresztették le és a szikrák felgyújtották a gabonát.

Magyar név. Kk. *Klein* Bettli, Jenő, Géza, Dezső, Lajos és Mátyás bajai illetőségű pusztakutasi lakosok vezetéknévüket *„Kálmán”-ra* magyarosították.

emberiségét — és nevelése szigúri és fájdalmas. Láttam álmaimban a három tuvilági nőt, akikre bizza az embereket. A fájdalom asszonyai ezek: „Our Ladies of Sorrow”. Az első a *Mater Lachrymarum*, a Könyvek anyja, aki a nyomort sirni tanítja; a második a *Mater Suspiriorum*, a Sóhajok anyja, aki az öldözötteteket, a Káin bélyegét magukon hordozókat tanítja meg a kétségbeesés fohászáira; a harmadik a legrettenetesebb, a *Mater Tenebrarum*, a Sötétség anyja. Ez elűzi a reménykedés minden gyengességét és a lelket sötétségbe burkolva, a szenvedések zsarátnokából egy új élet dícsőségébe vezeti.

A Mater Tenebrarum az örület sötét szárnyaival már-már ráborult, amikor egy víziószerű képen meglatta az új élet dícsőségét, amelybe Annácska megelőzte. *„The Daughter of Libanon”* „Libanon leánya” a czime ennek a fönséges allegoriának, a hibáján kívül bukott leány apothoézisának. Az Oxfort-Street szamaritanus leánykaja, a Piccadilly bün nélkül vétkezője ebben nyer megváltást és örök életet.

Damaszkusz egyik utecaszegetlén áll a leány. Előtte, hogy észrevegyék, egy ezédrugaly vilá-giót zsarátnoka. Arrafelé halad az apostol és csudálkozva látta a leányzó étheri szépségét, könnyed kecsességét, amely mintha az egetből szállott volna alá. Pedig földi a leányzó és az apostol kitalálja, hogy milyen förtelelme vár.

— Szegény elhervadt virág, szólítja meg szelíd mosolygással az Evangélium embere, a jó Isten azért áldott-e meg ilyen szépséggel, hogy megsértse vele a szent lelket?

Amire a leány:

— Rábi, mit tegyek? Magam vagyok ezen a világon és nem tudom, mi jó, mi rossz.

A „bajai czéllövész társulat” által f. hó 5-én rendezett lövészet alkalmával következő mély lövések történtek. Szeget lött: Bitterman Károly 1. Somogyi Emil 1. Négyest lött: Eckert István 4. Eckert János 3. Bitterman K. 1. Somogyi Emil 1. Harmast lött: Somogyi Emil 5. Bitterman Károly 4. Gebhardt Dezső 4. Eckert István 3. Eckert János 3. Somogyi Gyula 1.

Eljegyzés. *Altmann* Ede helybeli bőrnagy-kereskedő eljegyezte *Altmann* Frida kisasszonyt Eperjesről.

Lopás. Folyó hó 8-án este *Szaboclyjevits* Mihály kir. közjegyző lakásáról ismeretlen tettesek elloptak 2 vánkost, 2 paplant és 2 ágtyerítőt. — A tettesek kézrekerítése végett megtették a szükséges intézkedéseket.

Templomelkerítés. *A bajai gör. kel. szerb hitközség* elhatározta, hogy templomát díszes vasráccsal fogja elkeríteni. A f. hó 6-án megejített árlejtés alkalmával mint legelőnyösebb ajánlattevők a kőműves munkával *Norák* Ferenc építómester, a vasmunkával *Köbling* Ferenc lakatosmester, helybeli iparosok bizáltak meg.

Hitközségi élet. A bács-almási izr. hitközség a napokban töltötte be a megüresedett alelnöki tisztséget. *Graunig Lipót* a hitközségnek egyik agilis és jótékonyágról széles körben ismert tagja lett az erős ellenagitáció dacára szavazat-többséggel megválasztva.

Talmi Odescalchi herceg. Mi is megemlé-keztünk lapunk múlt számában annak a nemzet-közi szelhamosnak szerepléséről, aki *Palioson*, Szabadkán és Kamarason elkövetett szédelgéseit után egy nevelőtől, a kivel Bajáról érkezett oda, 70 frtot lopott és megszökött. A szabadkai rendőrség elrendelte országos köröztesét, de mideddig nem akadtak nyomára. A héten érkezett Szabadkára a budapesti államrendőrségnek egy át-irataés az adott személyleírás alapján a szelhamos fényképét is megküldötte. A fényképen a väci fegyháznak az a száma is rajta van, amelyet a „kegyelmes ur” ott kapott. A szám, mely mellé volt akasztva a fénykép felvételekor 4850. A bu-dapesti rendőrség a szelhamos eddigi szereplését közzölte a szabadkai rendőrséggel. Simai Gyulának hívják, raskolniki születésü, nemzetközi betörő. Már három ízben volt a väci fegyház lakója, kettő, négy és hat évet töltött már magyarországi börtönben, ezen kívül külföldön is több ízben volt már büntetve, mindentűl betöréses lopás miatt. Legutóbb 10 évre kiutasították Budapest területéről szédelgés miatt, azóta bejárja az országot, különösen fürdőhelyeket keresi fel, ahol urias mó-don él, lehetőleg előkelő társaságokba keveredik és a kötött ismeretség alapján rendszerint pénz csikar ki. Hogy most hol jár azt megállapítani nem lehet, valószínűleg az erdélyi fürdőket járja most be, miután Szabadkáról Szeged felé utazott.

Műkedvelői előadás. A bács-almási műkedvelő ifjúság f. hó 11 és 12-én az ottani nagyvendég-lőben a kalocsai „Tanítók-háza” alapja javára jótékonykezelt színelőadást rendez. — Szinre kerül: „Csalódások.” Vigjáték 4 felvonásban, írta: Kis-faludy Károly.

Százhuszonkét éves szabad kir. város. F. é. szeptember hó 1-én 123 éve lesz, hogy *Szabadkát* Mária Terézia királynő a szabad kir. városok közé emelte. 1777. szeptember 1-én érkezett le a királyi biztos és ünnepélyesen kihirdette a városnak

— Hallgass reám, felelt az apostol. Engem-nez az küldött, aki a Libanont alkotta és a Li-banon cédrusait; a világosságát és a sötétséget, a tenger fövenyét és az ég csillagait. Mondd, mit kívánsz a jó Istentől? Igérem, hogy teljesülni fog.

És Libanon leánya térdenállva, összekulesolt kezekkel könyörgött:

— Uram, vezess be engem atyám hajlekába.

— Leány, hangzott az apostol mélyhangú szava, a nap nem nyugszik le harmincszor a Libanon mögött és én atyád házába vezettek téged.

És harmincz nap mulva az apostol, aki ad-dig is kezénél vezette, az ég felé irányította a leány tekintetét és megengedte látnia az örök titkokat, amelyeket csak a végső nyugalomra lezáródó szemek láthatnak meg: a halóklók szemei.

— Akarsz atyád házában maradni? kérdezi a leánytól.

— Akarok, akarok! felel a leány és fehér holttest már, a catechumének fehér ruhájában.

1859. december 8-án Annuska apostol is eljutott Atyja házába, mielőtt a *Sötétség anyja* a végső próba tisztító csapásával sújhatta volna. Ott hallja, a fehér ruhás leánnyal együtt, az is-teni megbocsátás tragikus humoru igéjét:

— Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tud-ják, mit cselekesznek.

(Végo).

a kir. városi jogokkal történt felruházását, aminek folytán megváltási összeg ezímen 240.000 frtot fizetett a város. Úgy értesülünk, hogy Szabadka város emlékművet fog rendezni ezen a napon.

Öngyilkosság. Ivityné szül. Polyák Mária csávolyi lakosnő, miatt férje és hozzátartozói a lakásból távol voltak, bezárkózott egy szobába és ott a gerendára felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka ismeretlen. A vizsgálat folyamatban van.

Farkasok garázdálkodása. Csávoly községben nagy pusztítást visznek véghez a farkasok a juhnyájak között. A napokban is Vida Fülöp és társainak a legelőre levő juhnyáját megtámadták és abból 10 darabot részint szétléttek, részint megfojtottak. A rókák is nagyon elszaporodtak a környéken úgy, hogy éjjel a faluba bejárnak és a baromfiak között nagy pusztítást visznek véghez. A lakosság az alkalmatlankodó bestiak ellen a nyáron is hajtóvadászatot rendez.

Elfogott betörő. Mészáros Mihály szegedi illetőségű kőműves legény a heten Szabadkán az utcákon cizellatamul bolvongott, megállt az üzletek előtt és körültekintett. Egy rendőr figyelmessé lett reá, megállította és igazolásra szólította fel. Miután nem tudta magát igazolni, az egyik rendőrkapitány elé állította, aki előtt bevalotta, hogy szegedi illetőségű. Nyomban táviratoztak Szegedre, ahonnan az a válasz érkezett, hogy biztos őrizet alatt Szegedre toloncolandó, miután rovtól multu egyén és betöréses lopás gyanúja alatt áll. A szabadkai rendőrség tegnap átkísértette Szegedre.

Vesztett kutyák garázdálkodása. Jankovác községében nagy rémületet kelt az elszaporodott veszett kutyák garázdálkodása. Néhány nap óta 7-8 egyént martak meg. A mult hét végén Kovács Mihály tanyáján a házörök eb megmarta Mészáros Mihály kanaszt, a napokban pedig Szereszl Ferenc veszett kutyája megmarta Szereszlának szép fiatal feleségét, 6 éves kis fiát és 5 éves leányát és a szomszédban egy 3 éves kis fiút. Egy veszett ebet sikerült agyonlőni és behozták Szabadkára boncolás végett. A megmárt egyséket az elüljáróság felküldte a budapesti Pasteur-intézetbe.

Orvos és biztosítási hivatalnok afférja. Nagy szenecziót kellett Szabadkán f. é. május hó 10-én az az eset, amely Patek Jenő dr. orvos és Fabritzky István biztosítási hivatalnok között történt. Valami ügyből kifolyólag ellenséges viszony fejlődött ki közöttük és Fabritzky május hó 10-én délután a főtéren megleste az orvost és korbáccsal néhányszor végigvágta. A rendőrkapitány három napi elzárásra ítélte Fabritzkyt. Főlebbbeszést folytán az ügy a tanács elé került, amely a kapitány ítéletét főlódította és Patek dr.-t panaszával a kir. járásbíróshoz utasította, mivel a cselekmény nem kihágás, hanem becsületsértés vétségének alkatelemeit foglalja magában, ennek elbírálására pedig a kir. járásbíróshoz illetékes.

Felfüggesztett községi albiró. A szociálisták főfőszékének *Bács-Madaras* községének albiráját, *Kovács Dömötört* felfüggesztették; Egyedüli vétke az volt, amelyben községének három negyed része leledzik — szociálista lett. Pedig nem is szegény emberek közé való, elég szép vagyonra van, de hát úgy gondolkodott, hogy a legközelebbi bíróválasztáshoz megnyeri a nép bizalmát és megválasztják fő bírónak, ami a legmagasabb hivatal egy községben. Titokban összeajtszott a szociálisták bizalmas embereivel, értekezleteket tartott lakásán, amelyen megbeszéltek, hogy nagy gyűlést hívnak össze. Scherer Antal házában jöttek össze a szociálisták, köztük volt Kovács Dömötör albiró is. Első sorban elnököt kellett választani, kit választottak volna mást, mint az albiró urat, akinek a község közigazgatásában is van beleszólása. Járvaiban folyta tárgyalás, amikor a csendőrség meglepte őket, berontott a gyűlés terebére és feloszlatta a gyűlést. Ez azonban nem ment olyan könnyen, mert a jelen voltak nem akartak eltávozni, de a csendőrség a fegyvert vette elő és szétkeglette őket. Az albiró elnök úr azonban nem maradtatott tovább hivatalában, mert az előjáróság és a csendőrség megtette a feljelentést, aminek folytán nyomban felfüggesztették. Az albiró esete nagy elkéseredést keltett a szociálisták között, és valószínű, hogy ennek folytatása is lesz.

Tolvaj toronyőr. Hajdan a Bakonyban volt szokás, hogy a kiérdemesült betyárokat tették meg panduroknak. Úgy látszik, ilyen balfogást követett el Ada községe is, midőn annak idején Gondí Mihályt tette meg toronyőrnek. Az atyafi, ki némely tekintetben a közbiztonságnak is öre, egy szép napon feltörte a templom perselyt. Turpissága azonban kiderült és így aligha kerül ki méltó büntetését.

Leégett gőzmalom. Torzsáról írja tudósítónk: Folyó hó 5-én este 10 óra után ifj. Mahmer Fülöp gőzmalma lángokban állott. A nép részint koresmában volt, részint pedig első alomba szenderült és így a pánik annak nagyobb volt. A lángokban álló épület mentéséről csak sem lehetett és így csak a szomszédos épületek megmentésére lehetett szorítkozni, amiben a szélesed és a per-

metező eső nagy segítségükre volt — külömben borzasztó katasztrófát érhetne volna a községet. A kár körülbelül 100.000 korona, mert tömördek buza és liszt volt felhalmozva az épület padlásán és első emeleti helyeiseiben.

Közgyűlés. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület 1900. évi augusztus hó 28-án, d. e. 10 órakor Zólyom szabad kiráivi városban tartja meg XVIII-ik rendes közgyűlést a következő napirenddel. 1. Elnöki megnyitó. 2. Az ügyvezető alelnök beszámolója az egyesület 1899/1900. évi működéséről. 3. Az elnökség évi jelentése, az 1890. évi zárszámadás, az 1901. évi költségvetés s a vonatkozó határozati javaslatok. 4. A központi számvévo megválasztása. 5. Esetleges indítványok, melyek az elnökségnek 8 nappal a közgyűlés előtt bejelentetnek. (Alapszabályok 16. §.) 6. Az 1901. évi közgyűlés helyének meghatározása. 7. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőinek megválasztása. Az *igazgató választmány*, a közgyűlést megelőzőleg, 1900. augusztus 27-ikén d. u. 5 órakor Zólyomban, a városház tanácsstermében ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse.

A Magyar Művészet augusztusi száma is felülnő szép tartalommal jelent meg. Ez a díszes folyóirat, melynek szerkesztője *Cs. Szabó Kálmán*, főmunkatársa *Beniczkyné Bajza Lenke*, méltó partfogásra talált a nagy közönségnél s a lap ezt a bizalmat és partfogást az által hálálja meg, hogy minden száma úgy tartalomában, mint kiállításban az összes külföldi hasonló folyóiratok fellett áll. E számban is a legjelesebb magyar íróktól találunk közleményeket s a leghíresebb művészek alkotásainak kitűnő reprodukcióit látjuk benne. Közleményeket írtak: *Benedek Elek, Siemkiewicz, Henrik, dr. Janovics Jenő, Gemberg Adina, Pap Zoltán* stb. *Beniczkyné Bajza Lenke* folytatja *Hanna* című regényét; *Wildenbruchól* is van egy legenda *Hann Peppi* fordításában. Művészet, irodalom és színház rovatai és kritikái változatosak és érdekesek. Előfizetni a kiadóhivatálnál: Budapest, V., Hold-utca 7., Pesti Könyvnyomda Részvénytársaságnál lehet. Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld.

Szélhámos festőművész. A szabadkai rendőrség letartóztatott egy magát Fischer Adolfnak nevező, állítólag bácsföldvári illetőségű egyént, aki már néhány nap óta körüljárta a városban, magát arcképfestőnek kiadva, hiszékeny emberektől különféle hazugságokkal pénzelőleget és más érték tárgyakat csalt ki azon a ezímen, hogy arcképeket megfesti. — A rendőrségen vagy nyolcz tíz károsult jelentkezett, akik a szélhámos festőművésznek felültek. Az eljáró rendőrkapitány megtekintette rajzait, melyek primitívek és vékony fehér papírosra voltak rajzolva lilaszínű tentával. A rajzok semmiféle képet nem ábrázoltak, olyan kisgyermek féle rajzok voltak és szedelőgéseikhez használta fel, mint vázlatokat. Éppen akkor esip-ték el, mikor megakart szokni a városból.

Egy kis kaland. Amióta a vidéki katonák Szabadkán vannak annyi idegen nő érkezik oda, hogy a rendőrség alig győzi a táviratváltást az elegáns kinézésű hölgyek személyazonosságának megállapítása miatt. A heten is három elegáns hölgy érkezett az egyik szállodába; az egyik kis kutyát is hozott magával. A szálloda bejelentési lapjára ezt írtak: Berger Józsefné kereskedő neje, Győről, Boross Etel házi leány Budapestről és Kis Ferenczné magánzó Budapestről. A rendőrségnek föllütek a hölgyek, behívták őket és kitént, hogy mind a három Budapestről érkezett Horváth Róza, Csukási Irén és Morbiczer Irának hívják őket állítólag orpheum hölgyek. Azt mondják, hogy Szabadkán átutazóban vannak. Addig, a míg a budapesti államrendőrség személyazonosságukat megállapítja, rendőri megfigyelés alatt fognak állani. A hamis név használata miatt pedig kiszalják rájuk a büntetést.

BÚCSÚ.

Mindazon jóbarátaimtól és ismerőseimtől, kiktől Bajáról való elköltözésem alkalmából személyesen búcsút nem vehettem, ez uton mondok szívélyes „Isten hozzádot.”

Sternberg M.
és családja.

Szerkesztői üzenetek.

B. K. helyben. Az erősen támadó cikket kősző-nettel mellőzzük.

B. H. helyben. Nem közölhetjük.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetlen jó férjem elhunytá alkalmával részvétüket nyilvánították, s a temetésen résztvettek, s ez által fájdalommat enyhítették, fogadják ez uton is legmélyebb köszönetemet.

Baja, 1900. augusztus hó.

özv. Schwalm Józsefné.

Hirdetések.

MICHITSCH ISTVÁN

tulajdonát képező

Fő-utcza, a Bódog-térre is néző, jelenleg

ÖZV. BARNALBERTNÉ által birt

SAROK

ÜZLETHELYSÉG

1900. november 1-től

== bérbe adandó. ==

A BAJAI TAKARÉKPÉNTZÁR

BÉRHAZÁBAN

egy, a fő-térre néző

4 szobás lakás

kiadó.

6252. sz.
tkv. 1900.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy az árverést **Dr. Fischhof Zsigmond** bajai ügyvéd által képviselt **Bayer Adorján** kérelmére **Dr. Kemény Zsigmond** bajai lakos végrehajtónak **Boskovitz Marin** végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyben 60 korona tőke, ennek 1897. évi április hó 23-ik napjától járó 8% kamatai 27 kor. 63 fillér eddigi és a még felmerülő költségeknek, nemkülömben esatlakozott **Dr. Fischhof Zsigmond** bajai ügyvéd által képviselt **Bayer Adorján** 22 kor. tőke, ennek 1899. évi január 1-től járó 6% kamatai és a 6252/tkv. 900. szám alatt benyújtott kérvényért, amelyhez esatolt adóbizonylat beszerzésével járó költségek az 1881. LX. t.-cz. 176-177. §-a értelmében meg nem állapíthatók, megállapított 10 kor. költség, — továbbá **Dr. Fehér János** bajai ügyvéd által képviselt **Dávid Jakab** bajai kereskedő 32 korona tőke, ennek 1895. november 15-től járó 6% kamatai és 15 korona 20 fillér költség követelése kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. 176. és 177. §-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó bajai kir. bíróóság területén lévő, a bajai 2609. számú betétben I. alatt felvett 142. hrszámú 123. számú Baján, Homok városrészben a Szarka-utczában lévő egész házra és bethelkekre, — tehát az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a értelmében **Borkovits Sámuelné** szül. **Jakab Terézia** társtulajdonos jutalékára is 1708 kor. kikülfaltási árban ezennel elrendeli és annak Baján a tkvi árverési helyiségben (Mikolics-féle bérház 22-ik számú szoba) 1900. évi szeptember hó 1-ső napjának délutáni három óráját kitűzi, amidőn a fennebb körülírt ingatlan a kikülfaltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikülfaltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírokban a kikülfaltó kezébe tegyék le.

Kir. bíróóság mint tkvi hatóság.

Baján, 1900. június 9-ik napján.

Temmer,
kir. aljbíró.

A Bernhart Ernő-féle

HAYNALD-UTCZAI 531. SZÁMU HÁZBAN

EGY UTCZAI ÉS EGY UDVARI LAKÁS

kiadó.

ALAPITTATOTT 1862. ALAPITTATOTT 1862.

SCHNETZER ERNŐ

ÜVEG-, PORCELLÁN-, KÖEDÉNY-, LAMPA-, KÉPKERET- ÉS TABLAÜVEG-KERESKEDESE
BAJÁN.

Ajánlja légmentesen záró befőttes üvegeket gyári árakon.

Pontos kiszolgálás!

Fehér, színes és jegeces üvegből.

Minden háztartásban nélkülözhetlen.

Pontos kiszolgálás!

OLCSÓ ÁRAK!

SZÓLLÓMOSÓ.

Minden közönséges befőttes- és uborkás üvegek legolcsóbb áron kaphatók.

OLCSÓ ÁRAK!

Kérem tessék elolvasni!

Mondanom sem kell, hogy a légy, mely minden helyen megfordul, még ételünkbe is belotakodik, ezt egy gazdasszonynak sem szabad tűrni, ezért az ételt le kell borítani, de csakis a

sodrony ételborítóval,

mely nálam 8 féle nagyságban és különböző színekben a következő árakon kapható:

c/m.	18	20	22	24	26	28	30	32
fill.	40	50	60	70	80	100	120	140

de ezzel még nem tettünk eleget, mert a legyet ártalmatlanná kell tennünk, és ezt legezészerűbben csakis a

sodrony légyfogóval

érhetjük el, melybe egy darabka cukrot vagy gyümölcsöt helyezünk, mi által a legyek naponként érével pusztíthatók. — Egy ily sodrony-légyfogó ára 1 korona 20 fillér.

Egyszermind ajánlom fölülmulhatlan erős és olcsó

sodrony ágy- betéteimet,

melynek ára csak 8 korona, ezt kell, hogy a legszegényebb ember is megszerezze, egyrészt olcsóságánál fogva, másrészt pedig egészségi szempontból, mert ezáltal a szalma kellemetlen és egészségtelen kigőzölésétől, valamint a férgek elszaporodásától megóv bennünket. Az ágy belvilágának mérete hozzám való beküldése után 1 nap alatt a legpontosabban elkészítetik.

Készíték továbbá

ruganyos kocsikulékat

felakasztható és faladával 12 koronáért.

SODRONY LÁBTÖRLÖKET

(fekete v. rezesített) nagyság szerint	c/m	30-50	30-60	30-70	40-70
és a következő árakban:	fill.	110	130	150	200

Elvállalok mindenféle **sodrony fonatokat**, kertek, szőlők, és udvarok bekerítését, kavics-kosarak, áthányó rosták föld és kavicsnak, ökrör-szajkosarak, méhészkövek, baromfi ketrecek s minden a szakmába vágó munkák olcsón, jól és a legrövidebb idő alatt szállíthatnak.

ifj. UTRY PÁL, BAJÁN.

Diamant Lajos

áruháza, a városi palota sarkán, hol mindennemű

tavaszi és nyári

ruhászövetek

jószinű, divatos mosó kartonok, batisztok, delének, minden divatos színekben raktáron tartatnak, továbbá színes selyem- és szövet fejkendők, függönyök és ágyszerítők, szabó kellékek, muszlin, organtin, béles szatenok bámulatos

olcsó árakban kaphatók.

Egyedüli kizárólagos gyári raktára a bácskai vászon és gyöngyvirág vászon név alatt ismert legjobb minőségű vásznaknak.

10854. sz. alatt törv. védve.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és küvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI HECSIFORRÁS

IGENTISZTA BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ: FÜSZERKERESKEDÉSEKBE VENDÉGLÖKBEN ÉS MINDEN VASUTI ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Baján:

Stern Hugó, Drescher Gyula, Gludovác Ferencz utóda, Sarffenberger Lajos, Bruck Pál és Stampfl Jenő jól felszerelt fűszer-, csemege- és ásványvíz kereskedésében.

5638—5639. szám.
tkv. 1900.

Arverési hirdetményi kivonat.

A bajai kir. bíróság mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Hajduska Fülöp végrehajlatónak Kereser Antal és neje Neubert Katalin végrehajlatást szenvedő elleni 1800 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajlati ügyében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a rigyiczai 780. számú tjkvben I. alatt felvett 153. hr. 136. számú házra és beltelekre 894 kor. kiküldési árban és a rigyiczai 863. számú tjkvben I. 10-18. sorszám alatt felvett ingatlanokra 1478. korona kiküldési árban az arverés ezennel elrendeltek és hogy a fennebb megöltött ingatlan az 1900. évi szeptember hó 4-ik napján delután 3 óraker Rigyicza községüzánál megtartandó nyilvános arverésben a megállapított kiküldési áron alul is eladhatni fog.

Arverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át köszpénzben, vagy az 1881. évi: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 83. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályzerű elismervényt átszolgáltatni.

A bajai kir. bíróság, mint tkvi hatóság
Kelt Baján, 1900. évi június hó 4-ik napján.

Temmer,
kir. albiró.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és hálolyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczatónként eredeti párisi minőségben frt 1.-, 2.-, 3.-, 4.-, 5.-, 6.-, 7.- és frt 8.-, Bouts americ. tuczatja frt 3.-, 4.- és frt 5.-, Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.-, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.- darabonként. Ezen női óvszerek százaszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczatónként frt 2.-, 3.-, 4.-, 5.- és frt 6.-
Diana öv havi kötő nőeknek, legjobb a világon, drbjá frt 2.50.
Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.
Megrendeléseket pontosan és diszcreten eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF.
Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves hígeniai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!